

ÂM NHẠC 8

Giáo viên: Nguyễn Thị Thu Hương
Trường: TH&THCS Quang Hưng

Chủ đề 7 ĐOÀN KẾT

BÀI 13

- Hát: Bài hát *Cánh én tuổi thơ*
- Nghe nhạc: Tác phẩm *Bóng cây kơ-nia*
- Thường thức âm nhạc: Nhạc sĩ Phan Huỳnh Điểu
- Lí thuyết âm nhạc: Gam thứ, giọng thứ, giọng La thứ

Bài 13 (Tiết 1)

- Hát bài *Cánh én tuổi thơ***
- Gam thứ, giọng thứ, giọng La thứ**
- TN&KP: Tạo ra một giai điệu ở giọng La thứ**

I. Hát bài

Cánh én tuổi thơ

Trong sáng – Tha thiết %

Nhạc và lời: Phạm Tuyên

Một cánh én nhỏ chẳng làm nên mùa xuân. Rủ nhau én về
(Một cánh én) nhỏ lạc bầy giữa mùa đông. Cô đơn giữa trời

theo làn nắng ấm dần. Từ trời cao bao la cánh én liệng bay.
sương mờ giăng trắng đồng. Loài chim én gắn với nắng ấm trời xuân.

Thấy mênh mông xanh tươi bao sắc cỏ cây. Bầu trời xanh tung
Kết bên nhau yêu thương chan chứa tình thân. Hòa bình vui cho

bay cánh chim tuyết vờn. Đột mùa xuân với muôn ngàn tia nắng mới.
bao cánh chim tung trời. Đột mùa xuân với muôn ngàn tia nắng mới.

Những cánh én chấp chới của mọi tuổi thơ. Những cánh én lấp lánh

đầy nhạc và thơ. Em ước mong sao bầu trời chẳng đen bóng mây. Để ngàn chim

hót. Để đàn én bay. Những cánh... ..bay. Một cánh én... ..bay.

Giới thiệu bài hát

Với giai điệu thiết tha, lời ca giàu hình ảnh, suốt nhiều năm qua *Cánh én tuổi thơ* là bài hát được thiếu nhi Việt Nam yêu thích. Năm 2000, báo Thiếu niên Tiền phong, Hội Nhạc sĩ Việt Nam, Ban Khoa học Giáo dục VTV, Ban Âm nhạc Đài Tiếng nói Việt Nam đã bình chọn *Cánh én tuổi thơ* vào danh sách “50 bài hát thiếu nhi hay nhất thế kỉ XX”. Nội dung bài hát truyền đi thông điệp: Mỗi cá nhân không thể sống nếu tách mình ra khỏi vòng tay của cộng đồng.

Tác giả bài hát là nhạc sĩ **Phạm Tuyên**, ông đã sáng tác nhiều ca khúc cho lứa tuổi học sinh như: *Tiến lên đoàn viên, Chiếc đèn ông sao, Hành khúc Đội Thiếu niên Tiền phong Hồ Chí Minh, Gặp nhau dưới trời thu Hà Nội, Cô và mẹ, Cánh én tuổi thơ,...*

Năm 2012, ông được Nhà nước trao tặng Giải thưởng Hồ Chí Minh về Văn học – Nghệ thuật.

Nghe hát mẫu

Cánh én tuổi thơ

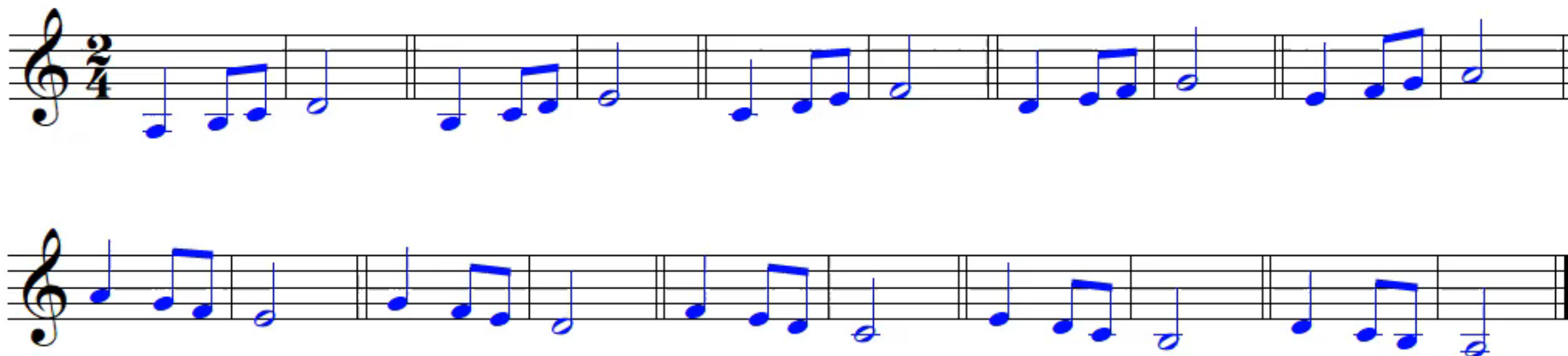
Trong sáng – Tha thiết %

Nhạc và lời: Phạm Tuyên

Một cánh én nhỏ chẳng làm nên mùa xuân. Rủ nhau én về
(Một cánh én) nhỏ lạc bầy giữa mùa đông. Cô đơn giữa trời
theo làn nắng ấm dần. Từ trời cao bao la cánh én liệng bay.
sương mờ giăng trắng đồng. Loài chim én gắn với nắng ấm trời xuân.
Thấy mênh mông xanh tươi bao sắc cỏ cây. Bầu trời xanh tung
Kết bên nhau yêu thương chan chứa tình thân. Hòa bình vui cho
bay cánh chim tuyết vờ. Dệt mùa xuân với muôn ngàn tia nắng mới.
bao cánh chim tung trời. Dệt mùa xuân với muôn ngàn tia nắng mới.
Những cánh én chấp chới của mọi tuổi thơ. Những cánh én lấp lánh
đầy nhạc và thơ. Em ước mong sao bầu trời chẳng đen bóng mây. Để ngàn chim
hót. Để đàn én bay. Những cánh... ..bay. Một cánh én... ..bay.

KHỞ ĐỘNG GIỌNG

Học hát từng câu lời 1 (Đoạn 1)

Một cánh én nhỏ chẳng làm nên mùa xuân.
Rủ nhau én về theo làn nắng ấm dần.
Từ trời cao bao la cánh én liệng bay.
Thấy mênh mông xanh tươi bao sắc cỏ cây.
Bầu trời xanh tung bay cánh chim tuyệt vời.
Đệt mùa xuân với muôn ngàn tia nắng mới.

The image displays a musical score for a song. It consists of six staves of music, each with a corresponding line of lyrics in Vietnamese. The music is written in a 2/4 time signature with a key signature of one flat (B-flat). On the left side, there are hand icons pointing to each staff. On the right side, there are speaker icons indicating audio playback for each staff.

Học hát từng câu lời 1 (Đoạn 2)

Những cánh én chấp chới của mọi tuổi thơ.

Những cánh én lấp lánh đầy nhạc và thơ.

Em ước mong sao bầu trời chẳng đen bóng mây.

Để ngàn chim hát. Để đàn én bay.

Học hát lời 2 (Đoạn 1)

Một cánh én nhỏ lạc bầy giữa mùa đông. Cô đơn giữa trời
sương mờ giăng trắng đồng. Loài chim én gắn với nắng ấm trời xuân.
Kết bên nhau yêu thương chan chứa tình thân. Hòa bình vui cho
bao cánh chim tung trời. Dệt mùa xuân với muôn ngàn tia nắng mới.

Hát hoàn chỉnh cả bài

Cánh én tuổi thơ

Trong sáng – Tha thiết %

Nhạc và lời: Phạm Tuyên

Một cánh én nhỏ chẳng làm nên mùa xuân. Rủ nhau én về
(Một cánh én) nhỏ lạc bầy giữa mùa đông. Cô đơn giữa trời
theo làn nắng ấm dần. Từ trời cao bao la cánh én liệng bay.
sương mờ giăng trắng đồng. Loài chim én gắn với nắng ấm trời xuân.
Thấy mênh mông xanh tươi bao sắc cỏ cây. Bầu trời xanh tung
Kết bên nhau yêu thương chan chứa tình thân. Hòa bình vui cho
bay cánh chim tuyết vờ. Dệt mùa xuân với muôn ngàn tia nắng mới.
bao cánh chim tung trời. Dệt mùa xuân với muôn ngàn tia nắng mới.
Những cánh én chấp chới của mọi tuổi thơ. Những cánh én lấp lánh
đầy nhạc và thơ. Em ước mong sao bầu trời chẳng đen bóng mây. Để ngàn chim
hót. Để đàn én bay. Những cánh... ..bay. Một cánh én... ..bay.

II. Gam thứ, giọng thứ, giọng La thứ

Gam thứ: Là hệ thống gồm 7 bậc âm được sắp xếp liền bậc từ thấp lên cao, từ cao xuống thấp, bắt đầu từ âm bậc I (âm chủ – âm ổn định nhất). *Gam thứ* có cấu tạo cung và nửa cung như sau:

Âm chủ

Giọng thứ: Khi các bậc âm của gam thứ được sử dụng để xây dựng một tác phẩm âm nhạc (bài hát, bản nhạc), người ta gọi đó là *giọng thứ*. Tên gọi của giọng bao gồm tên âm chủ kèm theo sau đó là từ *thứ* (*moll* hoặc *Minor*). Những bài hát, bản nhạc có tính chất trữ tình, mềm mại thường được viết ở giọng thứ.

Minh hoạ gam La thứ

(Âm chủ)

I II III IV V VI VII (I)

1c 0,5c 1c 1c 0,5c 1c 1c

Minh hoạ giọng La thứ

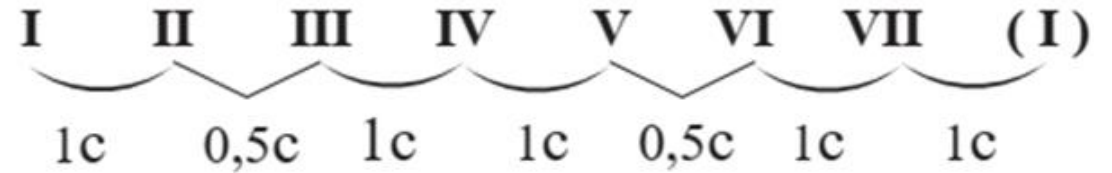
Bài đọc nhạc số 7

Trong sáng Nhạc: Phạm Tuyên

Thảo luận nhóm

- Bậc I của giọng La thứ là nốt La, hãy dựa vào sơ đồ cấu tạo cung và nửa cung của gam thứ để xác định tên các nốt ở các bậc âm còn lại.
- Một bản nhạc viết ở giọng La thứ thì ở hoá biểu có dấu thăng hay dấu giáng nào không?
- Giọng La thứ có âm chủ là nốt gì?
- Bản nhạc viết ở giọng La thứ thường được kết về nốt nào?

Âm chủ

Giọng La thứ: Giọng thứ có âm chủ là nốt La gọi là giọng *La thứ*. Giọng La thứ có kí hiệu: a-moll (hoặc A Minor). Thành phần âm của giọng La thứ bao gồm:

Âm chủ

I II III IV V VI VII (I)

1c 0,5c 1c 1c 0,5c 1c 1c

Như vậy, giọng La thứ gồm tất cả các bậc âm cơ bản. Vì thế, một bài hát hoặc bản nhạc viết ở giọng La thứ thì hoá biểu (hệ thống dấu hoá sau khoá nhạc) không có dấu thăng hoặc dấu giáng, và thường kết thúc bằng âm chủ là nốt La.

- Hãy tìm bài đọc nhạc trong sách giáo khoa *Âm nhạc 8* viết ở giọng La thứ.
- Giọng La thứ và giọng Đô trưởng có đặc điểm gì giống nhau?

Đáp án

1. Những bài đọc nhạc trong SGK *Âm nhạc 8* viết ở giọng La thứ:

- *Bài đọc nhạc số 7* (trang 57)
- *Bài đọc nhạc số 8* (trang 65)

2. Đặc điểm giống nhau của giọng Đô trưởng và giọng La thứ:

- Thành phần âm gồm tất cả các bậc âm cơ bản: Đô, Rê, Mi, Pha, Son, La, Si.
- Hoá biểu (hệ thống dấu hoá sau khoá nhạc) không có dấu thăng hoặc dấu giáng.

III. Trải nghiệm và khám phá: Tạo ra một giai điệu ở giọng La thứ

Hãy tạo ra một giai điệu ở giọng La thứ bằng cách chọn cao độ cho tiết tấu dưới đây:

Dặn dò về nhà

- Tập hát bài *Cánh én tuổi thơ*; thuộc lời ca.

